

РЕШЕНИЕ

№ 12904

гр. София, 02.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, ХХІХ КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 06.03.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Петя Стоилова

ЧЛЕНОВЕ: Геновева Йончева

Златил Чолаков

при участието на секретаря Розалия Радева и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **1983** по описа за **2026** година докладвано от съдия Геновева Йончева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Образувано е по касационна жалба на главен юрисконсулт в звено „Правна дейност“ в дирекция „Администрация“ на Централната избирателна комисия (ЦИК), в качеството му на административнонаказващ орган съгласно Заповед 41-АД/13.11.2025 г. на председателя на ЦИК, срещу решение № 3813 от 23.10.2025 г., постановено по НАХД № 12349/2025 г. по описа на Софийски районен съд (СРС), 111-ти състав, с което е отменено Наказателно постановление (НП) № 1-ЕП/НС/10.02.2025 г., издадено от ръководителя на звено "Правна дейност" в Дирекция „Администрация“ на ЦИК, за налагане на административно наказание „глоба“ в размер на 2 000,00 (две хиляди) лева на Н. Д. Д., на основание чл. 496, ал. 3, изр. първо, предл. второ, във вр. с чл. 480, ал. 2, предл. трето от Изборния кодекс (ИК), във вр. с чл. 53, ал. 1 от ЗАНН, за извършено от него нарушение по чл. 183, ал. 4, изр. първо, предл. четвърто ИК. В жалбата се развиват подробни съображения за неправилност на обжалваното решение, като постановено в нарушение на материалния закон и съдопроизводствените правила – отменителни основания по чл. 348, ал. 1 от НПК, във връзка с чл. 63а от ЗАНН. Касаторът оспорва извода на въззивния съд, че АУАН и НП не отговарят на изискванията за съдържание. Изтъква, че мястото на извършване на нарушението е конкретизирано достатъчно ясно, а липсата на допълнително „прецизиране“ не представлява съществено нарушение. Касаторът оспорва и становището на съдебния състав, че поставянето на два билборда изисква налагането на две отделни наказания.

Посочва, че нарушението произтича от съдържанието на един и същ агитационен материал, който за целите на агитационната кампания може да бъде размножен в голям тираж. Според оспорвания санкционирането на всяко отделно копие (листовка или билборд) противоречи на духа на закона и би довело до нелогично високи глоби. На следващо място се подчертава, че деянието е описано подробно – използване на снимки на политически опоненти с внушението, че Н. Д. е по-добрият кандидат. Жалбоподателят обръща внимание, че съдът не е изследвал дали са засегнати добрите нрави, въпреки еднозначният медиен и обществен отзвук. Позовава се и на практиката на ВАС (Решение № 6674/2024 г.), според която използването на чужди образи в такъв контекст е нарушение, налагащо премахване на материалите. Относно авторството и отговорността в жалбата се посочва, че съдът е изложил противоречиви мотиви относно това дали Н. Д. лично е нарушил добрите нрави. Касаторът твърди, че в качеството си на кандидат за народен представител, Д. е бил длъжен да предвиди последиците от разпространените агитационни материали, които пряко подкрепят неговата кандидатура и са в негова полза. Отбелязва се също, че по делото липсват доказателства той да се е противопоставил на използването им.

Доводите в жалбата се поддържат в съдебно заседание от юриконсулт Е. Х., която претендира отмяна на решението и потвърждаване на оспореното пред съда НП. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение за ответника. Представя писмена защита, с която се допълват аргументите за неправилност на съдебното решение. Отправя се критика, че обжалваният акт на СРС не съдържа ясни мотиви относно твърдените пороци на НП. Касаторът изтъква, че за разлика от съдебното решение, наказателното постановление е подробно мотивирано, правно обосновано и подкрепено с доказателства, по които съдът не е взел отношение. На последно място се посочва, че макар в решението да е цитирана практиката на ВАС, липсват мотиви относно обективната и субективната страна на извършеното от Н. Д. деяние.

Ответникът - Н. Д. Д., в с.з. и допълнително в писмени бележки, чрез адв. М. П. оспорва касационната жалба. Поддържа, че събраните по делото доказателства категорично потвърждават правилността на обжалваното съдебно решение и основателността на първоначалната жалба срещу НП. Изтъква, че процесното НП е съставено при съществени процесуални нарушения, тъй като не отговаря на императивните изисквания на чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗАНН за точно описание на нарушението, датата, мястото и обстоятелствата на извършване. В хода на съдебното производство е установено, че липсват доказателства за начина на констатиране на деянието – не са изследвани конкретните агитационни материали, не е потърсен собственикът на рекламните съоръжения, нито е проверено кой е поръчител на материалите. Цялото административно обвинение се основава единствено на сигнал от политически опонент, което според ответника е недостатъчно за установяване на авторството и вината. На следващо място се подчертава, че административнонаказващият орган не е обосновал по какъв начин съдържанието на билборда накърнява „добрите нрави“ по смисъла на чл. 183, ал. 4 ИК. Посочва, че въпросът „Какъв искате да бъде вашият премиер?“, поставен до снимките на трима равнопоставени кандидати, не съдържа обидни квалификации или негативни послания. Аргументира, че тълкуването на този въпрос като „внушение“ е субективно възприятие, а не доказателство за нарушение. Според него използването на образа на публични личности в политически контекст, особено при липса на придружаващ текст, засягащ тяхната чест, попада в границите на допустимата критика и свободата на изразяване, гарантирана от Конституцията на РБ и Европейската конвенция за защита правата на човека. Ответникът обръща специално внимание на факта, че Н. Д. е неправилно определен като извършител. В административнонаказателната преписка липсват

доказателства той да е поръчител, издател или технически изпълнител на материалите. Тезата на административнонаказващия орган (АНО), че той „е могъл да предвиди последствията“, е определена като правно несъстоятелна за ангажиране на лична административнонаказателна отговорност. Дори хипотетично да се приеме наличие на нарушение, страната твърди, че случаят следва да се квалифицира като „маловажен“ по смисъла на чл. 28 ЗАНН поради липсата на вредни последици и чистото съдебно минало на лицето. В заключение се отправя искане до съда да потвърди решението на СРС като правилно и законосъобразно и да отхвърли касационната жалба. Претендират се разноси, за което се представя договор за възлагане на правни услуги и процесуално представителство с вписано възнаграждение в размер на 500 евро, платимо в брой. Прокурорът от Софийска градска прокуратура е на становище, че касационната жалба следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

Административен съд София-град, ХХІХ-ти касационен състав, след като се запозна с обжалваното решение и обсъди, както наведените с касационната жалба основания, така и тези по чл. 218, ал. 2 АПК, намира следното:

Касационната жалба е процесуално допустима, като подадена от надлежна страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт и в законоустановения срок за това.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

За да обоснове извод незаконосъобразност на обжалваното НП, съставът на СРС е приел за установено от фактическа страна, че за 09.06.2024 г. са били насрочени избори за народни представители, като предизборната кампания била открита в 00:00ч. на 10.05.2024 г. и е следвало да приключи в 24:00ч. на 07.06.2024 г.

Установено е, че жалбоподателят Н. Д. Д. е бил регистриран като кандидат за народен представител в кандидатските листи на КП „Продължаваме промяната - Демократична България“ (ПП-ДБ) - съответно във Втори изборен район – Бургаски и Тридесети избирателен район – Шуменски.

На 27.05.2024 г. е постъпила жалба в ЦИК от упълномощен представител на коалиция „ГЕРБ – СДС“ във връзка с поставени агитационни материали на ПП-ДБ – билбордове в [населено място] и [населено място], които използват снимка на председателя на ПП ГЕРБ и представляващ коалицията ГЕРБ – СДС г-н Б. Б., без негово съгласие, с което се уронвал престижа му, в нарушение на добрите нрави и правилата на предизборната кампания. Въпросните агитационни материали – билбордове, били поставени в [населено място], [улица], като временно място за поставяне на агитационни материали съгласно Приложение № 1 към Заповед № СОА – 24 – РД09 – 2883/02.05.2024 г. на кмета на Столична Община и в [населено място], [улица], като временно място за поставяне на агитационни материали съгласно Заповед № 240А – 1029 от 29.04.2024 г. на кмета на [община]. Същите съдържаха снимка (лик, образ) на жалбоподателя Н. Д. Д., като под снимката е бил поставен № 14 – номера на коалиция ПП-ДБ в бюлетината за гласуване. След неговия лик са били поставени снимки с образите на други двама кандидати за народни представители, които били кандидати на друга коалиция и политическа партия, също регистрирани за участие в изборите, а именно снимките на г-н Б. Б., кандидат за народен представител от коалиция „ГЕРБ - СДС" и на г-н Д. П., кандидат за народен представител от ПП „Движение за права и свободи". Установено е, че техните снимки - ликове в по - малък размер след снимката на жалбоподателя Н. Д. на съответния агитационен материал – билбордове, са били поставени без тяхното изрично знание и съгласие, като наред с това в горната част на билборда (над снимките) е бил поставен и текст: „Какъв искате да бъде вашият премиер?“. В долната част на агитационните материали е изписан текст: „Купуването и продаването на гласове е престъпление“.

На 27.05.2024 г. било проведено заседание на ЦИК. Установено било нарушение на чл. 183, ал. 4 от ИК, което обусловило съставянето на АУАН срещу жалбоподателя, настоящ ответник Н. Д. Д.. Срещу акта постъпило писмено възражение, което не било уважено и въз основа на него било издадено обжалваното пред СРС НП.

Горната фактическа обстановка въззивният съд е установил въз основа на събраните по делото гласни и писмени доказателства. В мотивите си съдебният състав е кредитирал свидетелските показания на актосъставителя К. С. Н. и свидетелите по АУАН - Р. Б. М. и Г. С. Б.. Същите са дали пояснения относно времето, мястото и съдържанието на билбордовете, въпреки че те не са били преки очевидци на действия, извършени лично от жалбоподателя. Съдът е дал вяра на показанията на свидетелката от предизборния щаб на коалиция ПП-ДБ, която е пояснила, че за кампанията е отговорял сформирания щаб, в който Н. Д. не е участвал. Въз основа на това съдът е направил извод, че макар ликът на санкционираното лице да е присъствал върху материалите, не е доказана негова лична съпричастност към поставянето им. При проверка на законосъобразността съдът е констатирал, че наказателното постановление е издадено от компетентен орган и в давностните срокове, но е приел, че както НП, така и АУАН страдат от съществени пороци. Посочено е, че административнонаказващият орган е описал мястото на нарушението твърде общо, без необходимата конкретизация чрез номерация или конкретни сгради. Съдът е намерил пропуски и в самото описание на нарушението, като е отхвърлил твърдението за уронване на престижа и добрите нрави чрез въпроса „Какъв искате да бъде вашият премиер?“. Изтъкнато е, че и трите изобразени лица са публични фигури и народни представители, а две от тях дори са заемали поста министър-председател, поради което действията обективно отговарят на действителността и не засягат никого неправомерно. Допълнително съдът е отбелязал, че в случая са налице две отделни изпълнителни деяния (в С. и в П.), за които съгласно чл. 18 от ЗАНН е следвало да се наложат отделни наказания, а не една обща глоба. Съдът е отхвърлил тезата за маловажност на случая поради високата обществена опасност на деянието, извършено по време на избори. Независимо от това е счел НП за незаконно поради горепосочените нарушения на процедурата и липсата на доказана вина на санкционираното лице.

Решението е валидно, допустимо и правилно. Постановено е след прецизен и обективен анализ на събраните доказателства. Въззивният съд е изпълнил задължението си да установи чрез допустимите от закона средства дали и при какви обстоятелства е извършено санкционираното административно нарушение. Мотивите на съда съдържат правилни изводи, изведени въз основа на установените факти, които настоящият касационен състав споделя изцяло.

Правилно съставът на СРС е приел, че е налице нарушение на императивните изисквания на чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗАНН. Посочването на цели булеварди и улици ([улица]в [населено място] и [улица]в [населено място]) без уточняване на номер, кръстовище или друг специфичен ориентир, представлява бланкетно описание на нарушението касателно мястото на извършване. Тъй като тези пътни артерии се простират на значително разстояние, липсата на конкретна локация пречатства пълното установяване на фактическата обстановка. Това прави невъзможно за съда да провери дали на посочената дата точно на тази позиция е съществувало процесното съоръжение. В приложените по делото снимки също липсват GPS координати или ясни топографски белези, които да индивидуализират мястото по несъмнен начин.

Относно субекта на нарушението и административнонаказателната отговорност, настоящият касационен състав намира следното:

Съгласно чл. 183, ал. 1 от ИК, по време на предизборна кампания кандидатите, партиите, коалициите и инициативните комитети могат да изготвят и разпространяват плакати, обръщения

и други агитационни материали, като върху всеки материал задължително се отбелязва от чие име се издава. Разпоредбата на чл. 183, ал. 4 от ИК изрично забранява използването на агитационни материали, които накърняват добрите нрави, честта и доброто име на кандидатите, а нормата на чл. 480, ал. 2 от ИК предвижда санкция /глоба/ за лицето, нарушило тази забрана.

Анализът на цитираните разпоредби сочи, че адресат на административното наказание по текста на чл. 48, ал. 2 от ИК може да бъде само физическо лице, за което е доказано, че фактически е изготвило, разпространило или разпоредило разпространението на недопустимите материали. В настоящия случай по делото липсват безспорни доказателства, че именно Н. Д. е възложил или организиран поставянето на процесните билбордове. Извод за този факт не може да бъде направен само от съдържанието и изображението на агитационните материали, както е сторено в случая. Н., от свидетелските показания на Е. Г. К. се установява, че кампанията на КП ПП-ДБ е била организирана от специализиран предизборен щаб, съставен от експерти по комуникации и медийни лица. Санкционираното лице не е участвало в този щаб, нито е давало изрично съгласие за конкретния дизайн на материалите. Тези показания съществено разколебават тезата на касатора за доказаност по отношение на субекта на нарушението и на субективния елемент от състава на същото. Фактът, че един агитационен материал е в полза на даден кандидат или съдържа неговия лик, не е достатъчен за ангажиране на личната му административнонаказателна отговорност. Авторството на нарушението подлежи на доказване по общия ред. От друга страна, отговорността е лична и не може да се извежда по презумпция от политическото качество на лицето, нито поради обстоятелството, че създаденият и монтиран на билборд агитационен материал е в негова полза, още повече да се извличат аргументи от това, че лицето не се било противопоставило на използването на материалите. Липсата на доказано лично участие, възлагане или контрол върху процеса на агитация от страна на санкционираното лице прави наложената санкция незаконосъобразна. Административнонаказващият орган е следвало да установи по безспорен начин кой именно е извършителят на нарушението, а не да извежда отговорността единствено от обстоятелството, че агитационният материал визуализира лика на ответника по касация.

По въпроса дали съдържанието на материалите нарушава забраната на чл. 183, ал. 4 от ИК, настоящият състав се солидаризира с практиката на Върховния административен съд (решение № 6674 от 31.05.2024 г. по адм. дело № 5591/2024 г.). Използването на фотографски изображения на политически лидери от конкурентни формации без тяхно съгласие представлява нарушение на добрите нрави. Тези лица са използвани инструментално за постигане на политически внушения в полза на субект, на когото те не са съмишленици. Макар „добрите нрави“ да са етична категория, законодателят ги е въздигнал в правна норма, която брани принципите на почтеност в политическото съревнование. В този смисъл изводът на ЦИК за наличие на обективно нарушение на моралните норми е правилен.

Независимо обаче от наличието на обективно нарушение на правилата за агитация, допуснатите пропуски при доказване на авторството и неточното описание на мястото на нарушението в НП са съществени. Те опорочават санкционния акт до степен, налагаща неговата отмяна. Ето защо настоящият съд намира, че обжалваното решение на СРС не страда от релевираните касационни пороци и следва да бъде оставено в сила.

С оглед изхода на спора, ответникът има право на разноси за касационната инстанция, които са своевременно претендирани от неговия процесуален представител. Предявено е искане за присъждане на сума в размер на 500 евро (977,92 лв.), представляваща заплатено в брой адвокатско възнаграждение съгласно договор за правна защита и съдействие от 06.03.2026 г. Срещу този размер от страна на касатора е направено своевременно възражение за прекомерност.

Съгласно разпоредбата на чл. 63д, ал. 2 от ЗАНН, ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно фактическата и правна сложност на делото, съдът може, по мотивирано възражение на насрещната страна, да присъди по-нисък размер на разноските. При тази преценка съдът прилага съответно критериите по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата и Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. По силата на закона възнаграждението трябва да бъде справедливо, обосновано и да съответства на достойнството на професията, като се държи сметка за обема на положената от пълномощника работа. Ръководейки се от тази правна уредба съдът съобразява, че настоящото производството има за предмет проверка на НП за налагане на глоба от 2000 лв., при което минималното възнаграждение за този материален интерес възлиза на 460 лв., изчислено съгласно чл. 18, ал. 2, във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004 г. Настоящото дело не разкрива висока фактическа или правна сложност, надвишаваща обичайните за този вид дела параметри. Процесуалната ангажираност на пълномощника се изчерпва с подаване на писмен отговор и явяване в едно съдебно заседание, в което не са събирани нови доказателства, нито са формулирани доказателствени искания. Предвид това, съдът намира възражението за прекомерност за основателно. Претендираната сума от 500 евро надвишава значително минимално установения размер, без това да е оправдано от обема на правната помощ или спецификата на казуса. Ето защо съдът определя сумата от 460 лв. (еквивалент на 235,19 евро) като справедлива и съответстваща на фактическата сложност на делото и реално положените усилия от страна на адвоката. В останалата част над този размер до претендираните 500 евро разноските не следва да бъдат присъждани.

Воден от горното и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, вр. чл. 63в ЗАНН, Административен съд София-град, ХХІХ -и касационен състав,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 3813 от 23.10.2025 г., постановено по НАХД № 12349/2025 г. по описа на Софийски районен съд, 111-ти състав.

ОСЪЖДА Централна избирателна комисия да заплати на Н. Д. Д. разноски за настоящата инстанция в размер на 235,19 евро /двеста тридесет и пет евро и 19 цента/.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател:

Членове: